

כיון דאמרו מארץ רחוקה וכולי – Since they said, from a far land, etc.

OVERVIEW

The גמרא taught that יהודה ר' derived his ruling that a הפרה אין לו ברבים from the story of the גבעונים, where the נשיאי העדה swore to make peace with them.¹ The רבנן, who disagree with ר"י and maintain that הפרה יש לו הפרה, say that the שבועה was never effective since it was mistakenly made, for the גבעונים claimed that they were from far away (not from the אומות ז'), so there was no need even for הפרה, the reason they did not kill the גבעונים is because of קדושת השם.

asks: תוספות

ואם תאמר בלאו הכי מי חיילא שבועה והא הוי נשבע לבטל את המצוה -
And if you will say; without this issue that they made a false statement (so the מצוה was בטעות); can this שבועה take effect, but it is a שבועה to nullify a מצוה -
דכתיב (דברים כ, טז) לא תחיה כל נשמה² –

For it is written, 'you should not allow any soul to live' –

anticipates a possible solution to his question: תוספות

ואף על גב דאמרין בירושלמי דשביעית פרק ששי אמר רבי שמואל בר נחמני -
רשב"נ; מסכת שביעית of פרק the sixth in תלמוד ירושלמי
And even though that in the sixth
stated -

שלש פרוזדוגמאות שלח יהושע לארץ ישראל עד שלא יכנסו לארץ -
א"י entered בני"י before the א"י sent three messages to the inhabitants of יהושע
מי שהוא רוצה לפנות יפנה להשלים ישלים לעשות מלחמה יעשה מלחמה -
Whoever desires to vacate, should vacate; to make peace, let them make peace; to wage war, let them wage war -

גרגשי פינה והלך לאפריקא -

The nation of גרגשי vacated and went to אפריקא -
גבעונים השלימו שנאמר (יהושע י, א) וכי השלימו יושבי גבעון את ישראל -
The גבעונים made peace as it states, 'and that the inhabitants of גבעון made peace with ישראל' -

שלשים ואחד מלכים עשו מלחמה ונפלו -

¹ Seemingly they could have annulled the גמרא; this proves that a הפרה אין לו ברבים.

² Even if the בני ישראל would have known that the גבעונים are from the אומות ז' and swore to make peace with them (so it cannot be considered a בטעות), nevertheless their שבועה would be invalid, since they are swearing to abolish the מצוה of נשמה כל תחיה, that all the people of the אומות ז' must be annihilated. A שבועה לבטל את המצוה does not take effect (as the גמרא derives in ז, א, נדרים).

Thirty one kings waged war and were defeated; this would seemingly answer the question³ -

Tosfos rejects this answer:

היינו קודם שעברו את הירדן כדקאמר עד שלא יכנסו לארץ -

This offer for peace was only before the ב"י crossed over the ירדן as the ירושלמי stated, 'before the ב"י entered the land' -

אבל משנכנסו משמע שלא היו יכולין להשלים -

However, it seems that once the ב"י entered א"י they could no longer make peace and would have to be killed -

ולכך⁴ הוצרכו להערים ולומר מארץ רחוקה באנו -

So therefore the גבעונים needed to be sly and say, 'we came from a far land and we are not from the אומות ז'.

Tosfos answers:

ויש לומר דעל כרחך⁵ באין רוצים להשלים כתיב לא תחיה כל נשמה -

לא תחיה כל And one can say that perforce we must say that when the תורה writes **לא תחיה כל נשמה** that is only if they do not want to make peace -

כדמוכחי קראי (דברים כ') וקראת אליה לשלום וגומר⁷ ואם לא תשלים עמך וגומר -

As is evident from the פסוקים; the פסוקים begin, 'and you shall call out to her for peace, etc. and if they will not make peace with you, etc.; the פסוקים continue -

רק מערי העמים וגומר לא תחיה כל נשמה -

Only from the cities of the nations, etc. leave no one alive' -

Tosfos asks:

³ It seems that if the אומות ז' wish to make peace we accept them; therefore if they would have known that they are from the אומות ז' it would not be נשבע לבטל את המצוה. This would answer the question.

⁴ Tosfos is proving that once the ב"י entered א"י the option for peace no longer existed, for if it did exist why was it necessary for the גבעונים to go through this whole charade, they could have merely said we wish to make peace. The question remains (since there is no option for peace, the מצוה of נשמה כל תחיה remains) so they were נשבע לבטל את המצוה, which cannot be הל; why mention that that it was a mistaken שבועה?!

⁵ Tosfos writes 'ע"כ' because according to this answer it is not understood why the גבעונים did not merely seek out to make peace. Possibly they assumed that this offer is only before the ב"י entered א"י, as Tosfos assumed previously (see footnote # 4).

⁶ י. פי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום. יא ויהיה אם שלום תענה ופתחה לה ויהיה כל העם. reads, שופטים פסוקים י-טז הנמצא בה יהיו לה למס ועבדוה. יב ואם לא תשלים עמך ועשתה עמך מלחמה וצרת עליה. יג ונתנה יהוה אלהיך בידך והפית את כל זכורה לפי חרב. יד רק הנשים והטף והבהמה וכל אשר יהיה בעיר כל שללה תבזז לה ואכלת את שלל איביך אשר נתן יהוה אלהיך לך. טו פן תעשה לכל הערים הרחוקות מאד אשר לא מערי הגוים האלה הנזה. טז רק מערי העמים האלה אשר יהוה אלהיך נתן לה נחלה לא תחיה כל נשמה.

⁷ It seems that Tosfos understands יא to apply to all wars even against the אומות ז'. The difference between the אומות ז' and other nations is only if they chose to wage war, in which case by the other nations you make take the woman and children, but by the אומות ז' the rule is נשמה כל תחיה [פסוק יב is effective only after פסוק טז].

ואם תאמר מאי טעמא דרבי יהודה הא ודאי שבועה בטעות הוא⁸ -

And if you will say; what is the reasoning of ר"י (that he derives from this story that שבועה was certainly a mistaken -

An additional question:

ועוד לרבי יהודה איך הניחום בארץ הכתיב (שמות כג,לג) לא ישבו בארץ וגומר -

And furthermore how, according to ר"י, did the בני" allow the גבעונים to live in ארץ ישראל; but it is written, 'they shall not live in your land, etc.?!'

והוא ליה נשבע לבטל את המצוה ועל כרחך משום חילול השם הוא כדאמרי רבנן -

So it is a case of swearing to be מבטל a מצוה which is ineffective, so perforce we must say like the רבנן say, that they kept the 'oath' only because otherwise it would be a חילול השם!

answers: תוספות

ויש לומר דקסבר רבי יהודה דאי איתא דיש לו הפרה לא היה בדבר חילול השם⁹ -

And one can say; that ר"י maintains that if it is so that a נדר שהודר ברבים יש לו - הפרה, there would not be a חילול השם if they annulled the נדר -

asks: תוספות

ואם תאמר בלא חילול השם נמי אין יכולין להורגן כיון דבאין להתגייר -

And if you will say; even without the reason of חילול השם, the בני" could not have killed the גבעונים since they came to convert -

כדאמרינן לעיל (דף מה,א) לא ישבו בארץ פן יחטיאו אותך לי -

As the ברייתא stated previously on the פסוק, 'they should not settle in your land, lest they cause you to sin against me', the ברייתא states -

יכול בעובד כוכבים שקיבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים כולי -

I may think that this applies even to a נכרי who accepted upon himself not to worship idols, etc. so we derive from another פסוק that they may remain in the land -

ואמרינן נמי בפרק אלו נאמרינן (סוטה דף לה,ב) -

And פרק אלו נאמרינן also stated in ר' שמעון -

וכתבו להן מלמטה למען¹⁰ אשר לא ילמדו אתכם לעשות וגומר -

⁸ It is obvious that this was not a valid שבועה, so the reason the בני" did not kill the גבעונים is not because of the שבועה per se (since it is a בטעות שבועה), but rather (as the חכמים say) because of חילול השם, so how does ר"י derive from here that שבועה was certainly a mistaken?

⁹ According to the רבנן there was no valid oath, nevertheless they kept it because of חילול השם; the nations would say that the בני" do not keep their oaths. ר"י however maintains that there would not be a חילול השם for they can understand that under certain conditions oaths can be annulled. However if the rule is that a נדר שהודר ברבים אין לו הפרה, there would be a חילול השם, for people will say since it is a נדר שהודר ברבים then even if it is a בטעות שבועה or מבטל, etc. it still cannot be annulled, so if the בני" would not have honored their שבועה there would be a חילול השם.

And they wrote¹¹ on the bottom for (the nations), 'in order that they should not teach you to do, etc.

הא למדת שאם חוזרין בתשובה שמקבלין אותן והוא קרא בז' אומות כתיב -

You may derive from this that if they would repent that we would receive them, and that פסוק (לא ישובו and אשר לא ילמדו) of פסוק was written regarding the ז' - חילול השם, the question is why the need to mention אומות

answers: תוספות

ויש לומר דאי לאו חילול השם נהי שלא היו יכולין להרגן¹² היו יכולין לגרשן מעריהם -

And one can say, that if not for חילול השם, so granted that they would not be able to kill the גבעונים (as תוספות just proved), nevertheless they could have chased them away from their cities (in which the בני"י lived) -

An alternate answer:

ועוד דבאותה שעה לא באו להתגייר¹³ כי אם אחרי כן:

And additionally at that time they did not come to be מתגייר (only not to be killed), but rather it was only later that they agreed to be מתגייר.

SUMMARY

The rule of לא תחיה כל נשמה is only if they chose not to make peace. One may not kill anyone even from the ז' אומות if he wishes to be מתגייר. There would not have been a חילול השם according to ר"י if they were able to be מפיר the ברבים.

THINKING IT OVER

תוספות writes (in one answer) that indeed they could not kill the גבעונים, since they came להתגייר, but they could have chased them out of the cities.¹⁴ However the גמרא states explicitly that they did not kill them because of קדושת השם!¹⁵

¹⁰ דברים (שופטים) כ"ה.

¹¹ This is referring to the ס"ת which was written on סיד (according to ר"ש) so the אומות העולם could learn from it, עיי"ש.

¹² See 'Thinking it over'.

¹³ See מהר"ם that the first two questions of תוספות assumed this last answer that להתגייר.

¹⁴ See footnote # 13.

¹⁵ See רש"ש.